

כאשר הכוונה, לפחות המוצגות והמשתמעת מן ההצגות היא: כל "סידורי הביטחון" המוכרים.

קורא המתמיד של סידרת "גבולות וביטחון" זו, לא יופתע ואין לי בדברים האלה חידוש: כבר לפני ארבעה וחצי חודשים, בעידן הפרוהיסטורי שלפני ביקור הנשיא המצרי בירושלים פורסם המאמר "המחלל הגורלי" (השולח ה-2082) המספר על "מילחמת חיסין השנייה", שפרצה ב-1983 ובסופה נכבשה ישראל ונכבשה בתום תשעה ימים, בטכס צנוע אך מרשים שנערך לרגלי קרני חסין, בהשתתפותו האישית של נשיא ארה"ב ג'ימי קארטר" (אשר נחת בבסיס צי ארה"ב בחיפה, ובא להבטיח כי המנצחים לא יערכו טבח).

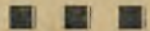
הכל, כך מסופר שם, החל ב-1977, בוועידת השלום המהממת שנערכה בז'נבה באוקטובר אותה שנה ואשר הפכה אחד האירועים המדיניים המפתיעים והמהירים - שבהיסטוריה.

ה...המהפך נפל כחמש ב-11 באוקטובר (מועד הפתיחה המתוכנן אז), שעתיים כבד אחרי שנחת בעיר מטופו של אנוואר אל-סאדאת, עם פתיחת מסיבת העיתונאים הגדולה, אך השיג ריתוק... כשם כל מדינות ערב - אשר ממש באותה עשה פירסום הודעות גיבוי רשמיות כי בירותיהן - הכריזו סאדאת כי, במאמץ במדי חמות ובהחלטתם להפנות את עיקר תשומת לבם למשאכיהם לקידום מיהום, מציעים כל הממשלים הערביים, לישראל ולעולם כולו, שלום מלא, מידי וניצחי במיזרח התיכון.

מייד כשהתאושש מן ההלם הראשון (ממשך תסריט המחלל הגורלי"), הודיע קארטר על תמיכה מוחלטת בהצעה סאדאת - והיפנה אולימפוס טלפוני לראשי ממשלת ישראל, שישראל תודיע, תוך שמונה שעות למירב, על הסכמתה המיידית, המלאה והבלתי-מסוייגת, מפני שזהו חזון אחרת-הימים בהתגשמותו.

תהליך השלום הושלם בתוך שנתיים, כאשר קארטר מפעיל כל העת לחץ כבד - אבל גם חותם חוזה הגנה, מקים בסיסי צבא אמריקאי כי חיפה ועוד בסיס (בגודל הטיבתי) בנגב ו' מעניק ונותן לישראל את כל מפותשה, באמי צעים ובטכנולוגיה - כך שהעוצמה העומדת לרשותה עתה עז זו אשר, לזכרו המדויק רביהרצב כפנטאגון, קורדמן ("העולם הזה", 2099), היא מטרת ההתעצמות של ישראל לי 1980. גם מדינות ערב כולן עומדות בכל הת' חייבויותיהן על תומק, שהשלמינו עשיית שלום עם ישראל, לפי פרטיו ודיקדוקיו.

ואז פרצה המילחמה. כעבור 24 שעות כבר היה ברור לכל, כי באוקטובר 1977 הציע סאדאת - וישראל קיבלה - שלום, על חשבון ביטחון ישראל. סאדאת ושאר מנהיגי ערב אומנם, התכוונו למהפך הדרמאטי שיביא שלום-אמת, אבל תוכניתם, אפילו לא מכוונה תחילה, גורה על ישראל מצב אסטרטגי כזה, שקבע מראש כי תנחל מפלה טוטאלית וודאית בכל מילחמה שתארע."

א פנה את הקוראים אל שאר המאמרים שבסידרת "גבולות הביטחון", המטפלים באופן מפורט בכל "סידורי הביטחון" המוכרים - ומאיים כי כולם, עד אחד (להוציא רק אזורי-הפירוז, שאותם נהגה בהמשך), אינם אלא בלוק או טימטום, שהפריחו בחלל ובאמצעי התקשורת אישים אשר הבנתם הביטחונית נפלה מאח ירותם הביטחונית, או אנשים החסרים כל עניין אמיתי בביטחוננו, או כאלה מאחזי-ענינים (תלוי אם המדובר באישי-ממשל בכירים לשעבר בישראל, או ב"אסטרטגים" מסוג אנשי ברוקינגס, או במומחי - או "מומחי" הפני טגון או באויבים ממש) וכי לא זו בלבד שהסידורים הללו אינם מועילים במשהו לביטחון ישראל, אלא עוד גורמים להרעתו ולהחמרתו - עד כדי כך, שנסוגה ביל עדיהם עדיפה על נסיגה עימם.

כיוון שאדאת "שלי" הרחיק לכת בהצעותיו הרבה מזה המציאות, אינו רואה כל מקום לשנות משהו ממה שכתבתי לפני 18 שבועות. גם ברור כי ההתפתחויות הפוליטיות המתרחשות מול עינינו אכן נעות בכיוון שתואר - ועימן עלולות להתגשם כל הסכנות הביטחוניות-הצבאיות שנתאר את התממשותן האפשרית בי "מלחמת חיסין השנייה". מטוב שנבחין, כי במקביל למגף הדרמאטי שחולל סאדאת - אשר רק סאדאת "שלי" הציע דרמאטי ממנו - הולכים נתוני המצב הביטחוני ומקדירים, משום שההתעצמות הערבית גדלה והולכת בטור גיאומטרי.

דרך אחת ויחידה פתוחה לפני כל הצדדים - בהנחה שאכן הכל רוצים שלום-אמת - לי נצל באופן יעיל ומבטיח-הצדחה את תנופת התהליך הנוכחי לקידום המטרה המשותפת: להעלות את "ביטחון ישראל" - בלא, "ביטחון ערב", שהוא פבריקציה המועדית לצרכי הת' מקחות כלבד - שיעשה המרכיב החשוב כי יותר והראשון-במעלה של השלום; וחקבוע את צימצום העוצמה הצבאית הערבית במחיר ר' כמדר הביטחוני היחיד וכד נסיגה ישראלית.

עד עתה, לפחות בפומבי, לא נעשו הדברים הללו - ואת צינה הסידרה, "גבולות וביטחון", בתור "המחלל הגורלי" של ישראל. כדי שנבחין באופן ברור ומוחשי יותר מהו המחלל הזה ולאן עלול הוא להובילנו, ניטול את הקורא ועימו לשנת 1983 - השנה שבה פרצה "המילחמה הערבית-הישראלית האחרונה", היא "מילחמת חיסין השנייה".

נ ת 1977, מידי אחרי הכרזת השלום של סאדאת ("שלי", לא האמיתי, שעדיין אינו כה נועז), בישרה את הוינוק הגדול קדימה. התערבות ברוטלית וישרה של קארטר במערכת הפוליטית והציבורית של ישראל, אשר לוותה בסגירה מחולטת של ברני הסיוע מצד אחד ובהבטחות תחומות - מאושרות על ידי הקונגרס - לסיוע סרטיקטי ותחזיה-הגנה קבוע, אחרי שתקבל ישראל את הצעת סאדאת בשלמותה, הביאה לפילת ממשלת הליכוד סיריבה לוותר על יהודה ושומרון, ולעלית, "ממשלת השלום הסופי" תחתיה.

שיתוף-פעולה בין ארצות-הנפט, ארה"ב ארצות השוק והבנק העולמי הוליד קרן בת 10 מיליארד דולר אשר בפקוח והכונת ארה"ב, כנאמן מקובל, סיפקה את אמצעי המימן לתנופת פיתוח אדירה במיזרח-התיכון. המאמץ העיקרי רוכז בישראל, במדינות-העומדות בערבות ובשתי חים שמהם נסוגה ישראל, במגמה להופכם אוריים מאוכז לסים ומפותחים בקצב ובמדיס סופר-מואצים, לפי הת' חייבות הערבים - שבהם בעקבות דרישת ישראל, אשר ראתה פיתוח כזה כגורם בעל ערך ביטחוני עליון, ישראל, בהנהגתה החדשה, נתנה ידה לשיתוף-פעולה בפיתוח זה, בעיקר במגמה להאיץ את השתלבותה הכלכלית במרחב - שנקרא מאו "המרחב השמי" - וקודם-כך לחיבור ושילוב התשתיות.

התנאי המוקדם לפיתוח ושילוב כאלה הוא מערכת תחבורה מפותחת, ואכן, מה שנעשה בתחום זה היה מעל ומעבר, תוך זמן קצר, להפליא השתרג המרחב השמי כולו ברשת צפופה של קווי תחבורה יבשתיים ואוויריים, המשובצים טרמינלים מרובים ונרחבים המצויידים היטב, סיני, אשר ממשלת-ישראל נשבעה להופכו סמל לכיתות החברות לאתים, כוסה תוך שלוש שנים - בתיכנון ישראל ובביצוע חברות קבלניות מארה"ב - בהמש אוטוסטרדות בנות שישה נתיבים; קנטארה-אליעריש עזה, לכיוון תל-אביב; איסמעיליה-אבר-עגילה-ניצנה באר-שבע; מרפידיים, שהפכה מסוף-ענק, התנקזו דרכים מסואץ ומאיסמעיליה, ומשם נמשכו אל קסימה וניצנה, בצפון; ואל כונתלה, נחל נארו והערבה, עד שנכנסו לתוך ירדן והתחברו שם לרשת הדרכים המקשרת את סוריה עם סעודיה, על גבי הרמה העברירידינית. סביב היקף חצייהאי נוצרה האוטוסטרדה קנטרה-סואץ-שארם אילת, צירי "בריה" רוחביים חיברו את הצירים הללו בבקעת המלייו; בקו הכביש הבריטי הישן רפיח-ניצנה, שנמשך עד אילת ובקו מינור סנטה קתרנה.

בארצות הצפון - לפי דרישה נמרצת בי מיוחד של ישראל - פותחו הצירים הנוכחיים מעיראק ומצפון המיפריץ-הפרסי (עבשיו, "השמי" אל סוריה וצפון-ירדן, לצירים ישירים של אוטוסטרדות רחבות-כיתור (10 מסלולים), אשר לאורכם מסילות-ברזל כפולות. צירים אלה התחברו לרשת התחבורה הישראלית בכמה מקומות: מדמשק אל לבנון ומשם, כביקעת לבנון, אל עמקיהחזה; ולאוורד חוף-הים של לבנת; ומדמשק לאירבד וציר העמקים בי ישראל. הצירים הישירים מעיראק, מצויות ר' צפון סעודיה התחברו לישראל דרך עמאן, אל יהודה ודרום השומרון ודרך אירבד, אל צפון ישראל.

את הרשת האדירה הזו השלימו הצירים המורחבים של "אוטוסטרדת הסהרה", אשר נמתחה ממרוק, דרך אלג'יר טוניס ולוב, עד אלכסנדריה; וכן הכבישים הנרחבים, שנשללו מטובוק שבפינה המערבית-דרומית של סעודיה אל עקבה ואילת ואל עמאן. לאורך כל הדרכים הללו צצו מרכזי-תעשייה, מתקני איחסון ענקיים, קווי מים ודלק - וכמובן, יישובים אורחיים מתפתחים.

כך נוצר והיה מה שאיש לא יכול לחלום עליו - ועל השפע והעושר ללא-תקדים שיביא לישראל, המדינה הגשימה את ייעודה הגיאוגרפי המובן-מאליו ממשתי ימי בראשית והפכה צומת-הדרכים הגלובלית, שדרכה ובאמ צעותה מתחברות זו עם זו, לשלמות כלכלית רצופה אחת, יבשות אסיה ואפריקה אל יבשת אירופה, עם חצי-האי ערב ועם צפון ומיזרח-אפריקה.

ה היסטוריה שאחרי המלחמה - "מילחמת חיסין השנייה" (כשמה שניתן לה בספרו עלייני חסניין הייכל ואומץ בכל) - מדגישה, כי עד 1981 התנהל מיפעל בניין הדרכים באופן ספונטאני, כאשר ישראל היא הכותה-דוחף העיקרי, מהיותה מיועדת להיות המרוויחה הגדולה מכולן. רק באותה שנה, כתולדה ישירה של המהפך אשר חל או בעולם הערבי (ואשר קדם לו רצח סאדאת ומיד בעיקבותיו באו השנתיים של "הבדיחה הערבית הגדולה", שהקדימה את "מלחמת חיסין" והכשירה אותה, כפי שעוד נראה בהמשך). בשנת 1981 נוסף לישראל שותף סודי, רבי-עוצמה, לקידום והאצת מאמץ פיתוח המרחב השמי ושקיום השטחים שהחזרו. היה זה הגוף הקולקטיבי של המטכ"לים הי ערבים.

כל אותו הזמן נמשך תהליך התעצמות הצבאות הערביים. מדינות המערב המפותחות - כולל גרמניה, שעד אז נמנעה מאספקת נשק ישירה וארה"ב, שעתה כבר לא הופרעה על-ידי התנגדות ממשלת ישראל והלובי היהודי - החלו ממלאות את מדינות ערב באמצעי-הלחימה המשוכללים ביותר, כאשר המיגבלה היחידה היא כושר-הייצור שלהן. הגידול הכמותי האבסולוטי של צבאות ערב לא היה ניכר במיוחד, וההתעצמות התמקדה באיכות ובהתאמה לדרישות האיסטרטגיות - של האמי צעים עצמם, ושל ביצועי המערכת הצבאית בכללה.

באוויר, קפצה העוצמה הערבית דור טכנולוגי שלם, משעברה והתגבשה סביב המטוסים האמריקאיים פ-15 (אשר סעודיה כבר ביקשה בשנת 1975 וכעת חידשה הבקשה ל-601 יחידות); פ-14, הדור-מושבי, המצוייד במערכת-הנשק פניקס, אשר ביכולתה להעסיק בריזמנית שש מטרות-אוויר שונות, כליונגים שונים, ברדיוס של 200 ק"מ לכל צד; מטוסי פ-16 - שביצועיהם דומים לאלה של פ-15 אלא שהם קטנים וזולים ממנו; ומטוסי פ-15אי, הזולים יחסית והקלים לתיפעול, שיעודם האופי ייני תקיפת מטרות-ירקע. ב-1983 נמצאו ברשות חילות האוויר הערבים - לאחר סידרת תרגילים שהתבססה על מימונה ומעמדה המועדף של סעודיה (וכללה, בין השאר, רכישת מטוסי פ-14 ואופציות שלהם מאיראן, וכניסה כשותפים במיפעלי ייצור-המטוסים בארה"ב) - 250 מטוסי פ-15, 150 מטוסי פ-14, כגרעין הקשה. כמרכון הושלם התהליך שהחל מידי אחרי יום-הכיפורים

מיליון מצרים מריעים ליזמת השלום של סאדאת בקאהיר: האם זו מלכודת?